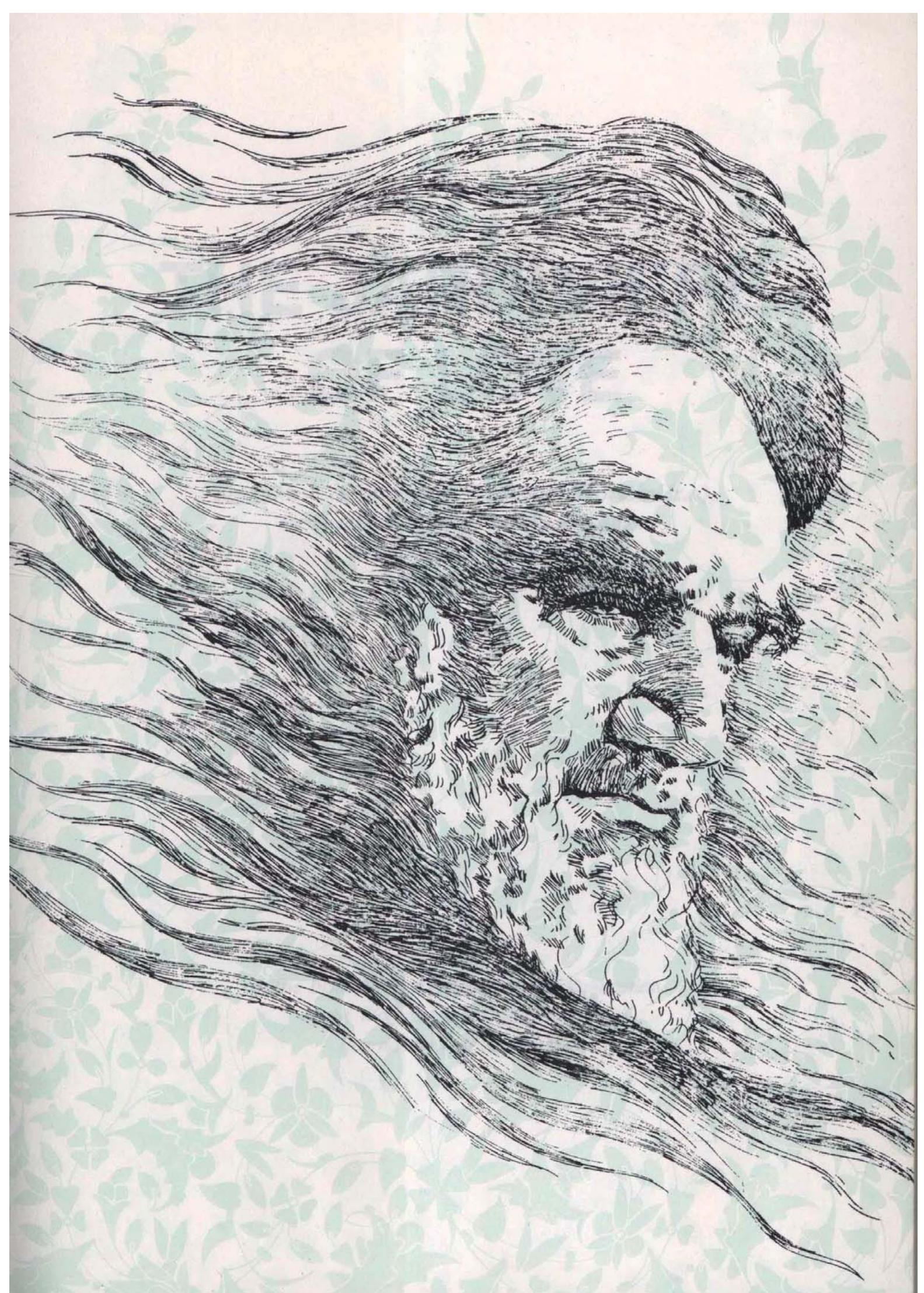

*IN THE NAME OF ALLAH,
THE COMPASSIONATE,
THE MERCIFUL*

THE JARDINIERE OF LOVE

*Eight Odes Composed by Hazrat Imam Khomeini(s.a),
the Great Leader of the Islamic Revolution
and Founder of the Islamic
Republic of Iran*

*The Institute for Compilation and Publication
of the Works of Imam Khomeini (s.a)
International Affairs Division.*

- * THE JARDINIERE OF LOVE
- * Eight odes by Hazrat Imam Khomeini (s.a)
- * Publisher: The Institute for Compilation and Publication of the Works of Imam Khomeini(s.a), International Affairs.
Add: No.3, Yaser Ave., Shahid Bahonar st., Tehran
Tel: 283138, 287774
Fax: 287773
Tlx: 222935
- * First printing: Autumn 1373, a.h.s. = 1415, a.h.l. = 1994, a.d.

Table of Contents

- 1- Introduction**
- 2- Mass of the Drunk**
- 3- Lover's Rapture**
- 4- Drunkards' Fold**
- 5- Love's Glance**
- 6- Sickly Eyes**
- 7- Sea of Annihilation**
- 8- Garment Tearing**
- 9- Sweet End**
- 10- The French Translation of
the Main Text**
- 11- The Main Text in Persian**

INTRODUCTION:

Imam Khomeini(s.a) was a person who, by his auspicious presence in the world of modern coercion and deception voiced the theme of awakening and by his divine word, that had the fragrant aroma of the true freeze of monotheism, showed the path to those who had gone astray, and of the decanter of love which had enraptured himself, he served mouthfuls to those who thirsted for love and truth.

Centuries passed and the dormant earth remained expectant until the alma mater of times graduated a son such as Khomeini, a man who was guide to the path of truth and demonstrator of the path of love and religion. Islam had remained covered under the veils of deception imposed on it by tyrants and rulers dispensing coercion and cruelty. These enemies of human happiness and salvation had concealed the beautiful face of Islam until a man rose and, by a power that arose from faith in Almighty God and his own true devotion, wiped off the dust and taught the muslims what the true rusts of the face of Islam were and how, by manly uprising and valiant jihad, Islam could be saved from the pestilence in which it was engulfed.

Verily, why was Imam Khomeini promoted to such a station and become the bright sun that no bat could tolerate!? Truly, if this wasn't the case, the rulers of the East and the West and their reactionary hired agents would not, during his blissful life when his divine guardianship, as the shadow of the heavenly tree of Tooba, sheltered men everywhere on earth, and after his ascension, would not undertake such extensive challenge to an epic man

showing the road to salvation!

The cause for so much honor and dignity is embodied in one word: Imam Khomeini was assimilated in Allah and the divine religion of Islam. Martyr Ayatullah Seyyed Muhammad-Baqer Sadr¹ has mentioned this very nicely: "melt away in Imam Khomeini even as he had melted away in Islam."

*"Oh for the heart - raptured lover
Rapture's all that's in thy wine
For me save this rapture alone
What else has this life's confine.
If thou art a heart - raptured lover
Put soon then thyself aside
Twixt you and him there's none
But wall of your self - pride"*

That is how he (Imam Khomeini(s.a)) has acknowledged life and all that has being and existence. He considered man's worth and creditability in his seeing nothing but God and interpreted man's liberality to mean that he be tied to the beloved's tress and ringlet and see nothing nor be mindful of anything save the One - and - only Divinity.

*"I have shunned myself's love
So do I now exist
O have your gracious look at me
This insignificant gis"*

In the course of his blessed life, Imam Khomeini(s.a) presented to

1- The great muslim scholar and jurist seyyed Muhammad Baqer was born in a.h.l. 1350 to a prominent family in Kazimain, a city in Iraq. He first studied at the Najaf seminary and by the age of twenty he attained the status of theologian and obtained the qualifications to practice religious jurisprudence. He was active in most Islamic movements and, in a famous decree, he banned membership in the Baath Party of Iraq and declared the members of this party as outright enemies of Islam and the Muslims. In another decree he proclaimed martyrs those who fought and were slain in the Islamic revolution of Iran against the Shah's government. The Baath government of Iraq in the month of Jamadi-al Awwal, 1400 a.h.l martyred him and his sister after months of imprisonment and torture. He wrote books, the most famous of which are "our philosophy" and "our economy."

humanity, by his pen and tongue, all that he had received from the divine source of grace. He wrote books, preached sermons, wrote messages and, by his everlasting will and testament, he penned the final chapter of his guiding life. In all these the Imam has tried to speak in the language of the folks or his audience as called for by his station of guardianship and leadership. Had he spoken in his own tongue revealing the concealed secrets, none could understand. Imam Jaafar Sadiq (a.s)¹ has said that the prophet (saw) never, in his life time, addressed the people in his own tongue.

In like manner, Imam Khomeini(s.a), in his divine mystic, peripatetic journeys had gained access to secrets that were concealed from others. Some of those secrets found manifestation in the glorious guardianship of this noble personality and others are reflected in the ardent, impassionate and stirring odes and lyric poetry of his holiness.

Imam Khomeini's poetry are indeed the hidden secrets between him and that "unique friend", the friend for whose love only the Imam lived, who was all that he could see and acknowledge and to whose command alone he would bow.

*"O for the day
That I burn like a lover
Always for him and gaze
At his sweet Face
In drunkard's daze"*

If he tolerated derisions by the ignorant; if he took poison and traded his pride,² it was for Islam and "Allah" and if he waged jihad, that, too, was to

1- Jaafar ben Muhammad (a.s.), titled "Sadiq", is the sixth shiite Imam (83-148 a.h.l). Many of the sunni and shia ulema and scholars attended his teaching classes and seminars. Narrators of traditions have quoted the number of Imam Sadiq's student four thousand. The socio - economic conditions of his time necessitated greatest efforts to be made by his holiness in the areas of expanding authentic and original Islamic teachings and the training and educating of faithful students. For this reason the books of tration and other books quote and cite many more traditions by Imam Jaafar Sadiq than by any other infallible Imam.

2- In his message of 29.4.1367 (=July 20,1988) commemorating the anniversary of the Meccan Massacre and his acceptance of the security council's resolution 598, Imam khomeini said: "The

please the Lord. In his ode known as the "Alaviyya Elegy", Ibn Abi-el-hadid¹ has said:

*"For love's sake the veil
Of chastity I'll tear
Infamy, should the friend's path entail
Is the loveliest thing to bear."*

And, that is how one should be in incurring the pleasure of the friend. As a sacred tradition implies, a believer does not fear the blame of the reproachers.

The poetry of Imam Khomeini(s.a) is, from a single view, a compendium of all his qualities and aspects of his personality. For, his turbulent spirit has visited all corners and horizons, and lights of his personality have radiated to all stations. At the same time, the Imam's poetry comprise his only unspoken secrets for which there was no audience in this world, for only words could withstand the weight of such unfathomable mysteries. Words are divine blessing for mankind and God's relations with men is through words. Words were a "well" for him to put his head, even as Hazrat Ali (A.S), and whisper his hidden secrets to it. This is how Imam Khomeini's verses found form and how he occasionally composed some poetry.

The poetry of Imam, being gnostic and erfani in expression and meaning, and as his mystic personality was infinite, therefore, his lyric poems and odes have multiple starts and each reader enjoys this ocean of insight and meaning according to his capacity for understanding. The spiteful, ignorant and uncultured enemy who naturally has very scant knowledge and understanding of morality and mysticism, cannot even have a superficial understanding of these concepts and takes them to mean as he thinks, regards the term "Love" in these poems to mean as vulgars think of it and the term "Friend" is taken

→ acceptance of this resolution is more lethal for me than any poison but I seek consent of the Lord In the hope of incurring his pleasure and mercy, I disregarded what I had said and, if I had any honor, I traded it with Almighty God."

1- Azizaddin Abdulhamid known as "Ibn Abi el-hadid" was a statesman of the Bani Abbas and a literary figure and historian (586 - 655, a.h.l.). His major publication is the interpretation of the Nahjulbalaghah (a compendium of the sermons, letters and maxims of hazrat Ali (a.s.)).

to mean what vulgars consider it to mean.

While all divine prophets were hurt by ignorant persons and deceitful enemies or were even murdered by them; while such elements called the seal of the prophets (SAW) "Crazy", "magician", "poet", etc, it is not surprising if the ignoble, spiteful individuals interpret the sacred words of Imam Khomeini(s.a) any way they want.

Verily, those who understand themselves are ever so few!

On the other hand those who enjoy the delicacy of "cup of love", divine knowledge and those who search for perfection, those who understand the term "hejab" (veil, barrier), tear it and soar above the subterfuge of the meanings of words and immerse in the tumultuous depths of these poems find them overflowed with the impassioned love of a servant (of God) who has rested his head at the threshold of the "Beloved" or "Friend" and wants nothing but him. Such is the worship of the noble and free minds:

*"O for the day
That my head be at his feet
Kissing till life's time is up
And I be, till doomsday
Drunken from his cup."*

Thus, words, which are the most potent and abstract form for realization of the meanings and for setting forth the facts - that is why poetry is said to be the most abstract form of art - can themselves be hejab or barriers to comprehension of the concepts.

The deeper and more exact the meanings and, the heavier the moral burden of the speaker of words, the more the barriers to them. Words, in addition to their apparent meanings have inner chambers and it takes a highly skillful diver to tear up the veils and roam about from one chamber to the next.

One of the characteristics of persian erfani (mystic) poetry, due to its depth and wealth of meanings, derived from Islam, is that meanings do not only appear on the surface of words. In fact mystic words and terms are all used figuratively and their real meanings are concealed. Man better understands reality through allegory.

In the Holy Quran, wherever, Almighty God speaks of Hell and Heaven, for closer comprehension by minds, he uses the names of objects that men recognize such as: palaces, trees, streams, beautiful women, silk cloth, honey,

fire, etc, etc. Whereas the Hereafter, is not, like this world bound by matter, and things that are there differ from things that are here on earth. And since this world is figurative in relation to the Hereafter, therefore, these objects are all used allegorically.

The core and axis of mysticism or irfan is "Love", and when love comes to fore, a lover and a beloved enter the picture and, when the poet wants to speak the "heart burnt" lover (whose heart has been scorched by love's fire) and the tantalizing beloved and draw pictures of them, he is impelled to use whatever, metaphor, comparison, allusion, and such figurative terms as exist in his own language and, in this way, interpret the real love the object of which is the infinite Truth and the one - and - only God. The poet has no other elements available to him and is obliged to make use of external and real elements for stating and expressing the meanings of lofty internal concepts, and thus span a bridge between matter and sense, exterior and interior, real and figurative.

It must be said that the process of the creation of the world is also in this manner and man's progressive course from the world of matter to heaven, from material to moral and beyond matter towards perfection takes place in similar fashion. If it wasn't so, man's movement and the progression of the world and perfection would all be meaningless:

*"How crave I from my love's hand
To drink a cup of wine
O with whom to share this secret
Where to take this grief of mine
I gave away my life in hope
That I could see the friend's face
'Am butterfly making rounds of lamp
'Am seed burning in fire place."*

Who is there to understand the depth of these words? He (the Imam) was being consumed in the heat of divine love and was feeling the ecstasy of that wine which God has promised his true servants in Heaven. For a man like that, this world is nothing but a tight cage and his only wish is joining that "friend".

The criterion for his (the Imam's) attachment to objects is love for "Allah". Whatever has a color and aroma like that of the "Friend" is beautiful to him and anything that is not reminiscent of the "Friend" is redundant to him. Even

the mosque, the minaret, the school and the books, if they be without Him and His ardent love, are null and void. This is so because in a monotheistic logic like this nothing is real except Him and, whatever can serve as a bridge to the "Friend" must be adhered to and whatever is not like this, it is null and void and must be relinquished. I have set my face towards Him who created the heavens and the earth"¹

*"In school I did not find to read
Any book to be from the friend
In minaret it was hard to find
The voice to be of him to tend
In love of book's I could not see
That veiled beauty's face
In sacred writs I couldnot get
The destination's trace
In idol - house my life's span
Was wholly spent in vain
In rivals' gathering I saw
Neither remedy nor pain
The lovers' ring now must I join
Haply to find for solace
From the rose - garden of the beloved
A pleasing breeze or a trace."*

He who is fascinated and captivated by His face, shuns anything that is not of Him. He disowns the I(s), the we(s) and a voids the circles of friends, rivals, the mystic's circle, the mosque, the school and searches for a refuge, away from all these, to be alone with Him and Him only and be so befuddled by His love as to "forget" himself entirely and "forget" all else. It is at this point that he (the Imam) sings:

*"Keep the door of tavern open
For me, night and day
Farewell seminary, farewell mosque
Let me go my way."*

1- The holy Quran, Sura Al - Anam (= the cattle), verse 79

and:

*"With wine o my love
Fill up this cup of mine
Let not my honor grow
Let not my name shine"*

Even knowledge and irfan or gnosticism become hejab or veil (barrier) for him who sees and seeks nothing but the truth(God)and he wants to tear up this veil, too because, knowledge and irfan are holy only if they can be a road to Him, otherwise, they have no perse value:

*"knowledge, mysticism leave them aside
They lead not to the Wine-House.
As in the palce where lovers reside
Falsehood can not find spouse"*

and:

*"I did find the spiritual world
As I fell in love with the sweet
All I read and heard before
was false, counterfeit."*

while all regard gnosticism or irfan (= mysticism) as the only road to reach Him, he (Imam khomeini) is so pantheistic or monotheistic that he even sees irfan as a barrier and declares it void and null. He wants the naked Truth and as the bare Truth is nothing but the sacred essnace of the Friend, therefore, everything else is nil and void.

Imam khomeini's poetry, even as the personality of that great and magnanimous man, is stormy and effervescent. While it is love poetry, it is replete with the spirit of valiance, nobility and epic. In loving God, he is gallant, brave and fearless. He carries his own gallows and like Mansur¹

1- Points to Hosein ibne Mansur Hallaj, famous mystic who was arrested and jailed for years because of his beliefs and finally, on the basis of a decree issued by the ulema of the time declaring him as deserving death, he was given a thousand lashes, his hands and feet were

(Hosein Hallaj), cries out: "anal haq" (= I am the Truth!!) even if he be hanged (as Hallaj was).

*"I have shunn'd my self's love
Now truth is none but me
I will see the gallows also
As did Mansur see"*

We are entangled in pulrality while he is captivated by the mole of the Beloved or Friend's lip, the mole which is the central point of being's domain and the focal point of monotheism. We are sickly because of our carnal desires while he is befuddled by the Friend's (eye) vision and insight which oversees the secrets of all that is apparent and all that is concealed and if that "eye" show favour to a person that person shall become ensnared, enthralled and enraptured. We are ensnared by the unreal, untrue, objects. We do not see the Truth. We do not comprehend the beauty of the Friend. If we could we should surely become "beset" by it.

We are beset by the idol of nafs or carnal desire and the worldly idols we ourselves have created. He is captivated by of that unique idol, the one - and - only Friend and Master. We are concerned with thoughts of our shame and dishonor while he is free and rid of all that is lust and shame. We are caught in meanings of words and interpretation of terms while he is beset by the love to see the beauties of the Friend. He had shed away the robe of existence and attained to union with the Friend and has saddened us by his ascension. We see the world of matter and material and he is witnessing the Heaven. In the words of Ibn Abi el-hadid:

*"Patience is nice
Not in separation from thee
Hardships will all ease
Except sorrow on account of thee"*

* * *

→ severed, his body was then burnt and his ashes thrown to the river Dajla (Tigris) in Baghdad. His accusation, the one remembered most, was that while in a state of mystic trance he had cried: "anal haq" = "I am the Truth!" As an oversight the name of his father Mansur is commonly used as Hallaj's first name.

MASS OF THE DRUNK

**In circles mystic I found not
The pleasantness I sought
In monastery was not audible
The music which love wrought**

**In school I did not find to read
Any book to be from the friend
In minaret it was hard to find
The voice to be of him to tend**

**In love of books I could not see
That veiled beauty's face
In sacred writs I could not get
The destination's trace**

**In idol - house my life's span
Was wholly spent in vain
In rivals' gathering I saw
Neither remedy nor pain**

**The lover's ring now must I join
Haply to find for solace
From the rose - garden of the beloved
A pleasing breeze or a trace**

**"We" and "I" are both from reason
That are used as ropes to bind
In mass of those who are drunk
Neither "I" is nor "We" to find**

LOVER'S RAPTURE

**Oh That heart is no heart at all
Which loves thy fair face not
Oh that wise is no wise at all
Who craves not thy beauty spot**

**Oh for the heart - raptured lover
Rapture's all that's in thy wine
For me save this rapture alone
What else has this life's confine**

**Who hath thrown me in this desert
It was love of thine, o my friend
What act now can rescue me
Nowhere seen is the desert's end**

**If thou art a heart - raptured lover
Put soon then thyself aside
'Twixt you and him there's none
But wall of your self - pride**

**If you are a traveller of lover's path
Shun prayer - carpet, cloak then
No guide's there but love alone
In love thyself soak then**

If thou art a real lover then
Be not mystic - pious prone
As none can enter lovers' ring
But the lovers' group alone

I wish to play with his ringleted hair
What's bad in that what's vile
One mad touch and one wild stroke
What else can give lover imbecile

Get hold of my arm and set free
My soul from this robe cant
As this robe is nothing else
But the refuge of ignorant

Knowledge, mysticism leave them aside
They lead not to the wine - house
As in the place where lovers reside
Falsehood cannot find spouse

DRUNKARDS' FOLD

**O for the day
That I be the dust of his way
That I give up life for him
That his true lover I stay**

**O for the day
That a cup soul - stirring
I get from his kind hand
And, forgetting both worlds
Be chained to his hair's strand**

**O for the day
That my head be at his feet
kissing till life's time is up
And I be, till doomsday
Drunken from his cup**

**O for the day
That I burn like a lover
Always for him and gaze
At his sweet face
In drunkard's daze**

**O for the day
That I be fully drunk
In drunkards' fold
And come to know all
Its secrets untold**

**O for the day
That I have at bed's end
My Joseph's merriment
And if not, like Jacob
Be enamoured of his scent**

LOVE'S GLANCE

**O my love, my world begins
And ends at your door
If my life be spent here
I need nothing more**

**In tavern, mosque, monastery
And idol - temple floor
I bow down in the hope that
You would bless me and adore**

**Not a cure could find seminary
For my troubles nor the saint
O get me out of mess
With your glance ere I faint**

**O full of ego was the mystic
As far as I could glean
O let me have your vision
So my heart remains clean**

**I have shunned myself's love
So do I now exist
O have your gracious look at me
This insignificat gist**

**They call me man of pleasure
And they name me just a lover
O my joy - shorn heart be sure
Has never worn this cover**

**Life of hermit have I chosen
For that veiled darling
So that with his amorous glance
This drop be sea snarling**

SICKLY EYES

What charming mole thy lips have
Behold! that I am caught
Pray, what thy sickly eyes have
That sickened is my heart

I have shunn'd my self's love
Now truth is none but me
I will see the gallows also
As did Mansur see

O darling, it's thy thought's flame
That sets my heart afire
If I am now the talk of town
My name thou didst inspire

Keep the door of tavern open
For me night and day
Farewell seminary, farewell mosque
Let me go my way

It was quite ere long you know
That pietistic garment I tore
The tavern - Keeper's patched dress
To find the way I wore

Lo! city's priest tortures me
With sermons vile and rot
Where art thou! do rescue me
Hearken, the spirit of sot

O what a place is idol - house
Good memories let me cherish
The tavern - keeper's magic touch
Hast made my sleep perish

SEA OF ANNIHILATION

**How I long for the day
That thy lane be my home
For this joy, for this sorrow
My heart's desires roam**

**I wish I had in my hand
From thy locks just a knot
That would serve as a key
To my every troubled spot**

**Last night without you
Was obscure heart of mine
In that house thy thought
Was the only piercing shine**

**All the friends in that gathering
Were drunk, senseless
And the wise like me
Was ill - fated in the mess**

**He who broke open prisons
Was oppressor, illiterate
About the self, universe
All clean was his slate**

**For the lovers all knowledge
Is nothing but a veil
He who went beyond the veil
Upon the truth could prevail**

**Lo the lovers out of love
In the sea of annihilation swam
And those on the shores dark
Looked ignorant and sham**

**I did find the spiritual world
As I fell in love with the sweet
All I read and heard before
Was false, counterfeit**

GARMENT TEARING

**How crave I from my love's hand
To drink a cup of wine
O with whom to share this secret
Where to take this grief of mine**

**I gave away my life in hope
That I could see the friend's face
'Am butterfly making rounds of lamp
'Am seed burning in fireplace**

**This robe deceptive and so cant
This prayer - mat with false state
Would that I could tear them off
Right in front of tavern's gate**

**If friend out of love's cup
Be willing to give a small sip
This soul in my life's cloak
So happily would I give in tip**

**'Am old though yet can be young
Do favour with thy sweet glance
So that from this small house
Of universe I make advance**

SWEET END

**With wine o my love
Fill up this cup of mine
Let not my honour grow
Let not my name shine**

**That kind pour in cup
Which overpowers me
Which purifies the soul
Of artifice to tee**

**That fine blissful wine
Which sets the soul free
Which makes splendour run
Which makes glory flee**

**That unrespected wine
Which all the graceless drink
In which submissions drown
In which humilities sink**

**In rose - cheeks' sacred sanctury
In tavern come and see
From every slit I enter
The fairies welcome me**

**Now haply should I go
To the ring of drunken peers
With wine cleanse who minds
Of thoughts in low gears**

**O thou rarified air
Give mine wish and greeting
When passing other world's river
To that valley's sweeting**

**In goblet one I crossed
This life's road bend
Let know the monastery head
How sweet was my end**

*Au Nom de Dieu,
le Clément,
le Miséricordieux,*

Coupe - Amour

*(Huit odes des poèmes de l'Imam Khoméyni, que le salut de Dieu soit sur lui,
guide suprême de la révolution islamique et fondateur de la République
islamique d'Iran)*

*l'Institut de la rédaction et de la publication des œuvres de
l'Imam Khoméyni (que sa demeure soit au Paradis)
affaires Internationales*

- * Coupe – Amour (cruche à l'amour)
- * Huit odes des poèmes de l'Imam Khoméyni que le salut de Dieu soit sur lui
- * Editeur: I l'Institut de la rédaction et de la publication des œuvres de l'Imam
 Khoméyni – Affaires Internationales
- * Djamaran, No. 3, Ave. Yasser
 - Téléphone: 283138-287774
 - Fax: 287773
 - Tlx: 222935
- * Première édition: automne 1373 de l'hégire solaire/ 1415 de l'hégire lunaire/ 1994 (a.p.c)

Table des matières

- 1- Avant-propos**
- 2- Dans l'intimité des épris**
- 3- L'ivresse de l'épris**
- 4- Le cercle des fins buveurs**
- 5- L'oeillade de l'Ami**
- 6- L'oeil malade**
- 7- La mer de l'anéantissement**
- 8- Les éplorés**
- 9- Bonne fin**

Avant-propos

L'Imam Khoméyni, que le salut de Dieu soit sur lui, est le personnage qui, par sa présence en chantant l'hymne du réveil dans le monde d'aujourd'hui rempli d'oppression et de mensonge, a appris le salut aux égarés, à travers sa parole d'inspiration divine qui embaumait le souffle de l'Unité pure, et donnait à boire aux assoiffés d'amour et de vérité de la coupe d'amour dont il fut rassasié.

Il a fallu attendre longtemps pour que l'univers endormi depuis des siècles, soit témoin de la naissance d'un homme tel que l'Imam Khoméyni qui guiderait le monde entier vers la vérité et définirait le sentier de l'amour et de la charia, pendant de longues années, l'Islam perdura sous le voile et la poussière du mensonge des oppresseurs, des tyrans et des ennemis du salut humain cacha le visage charmant de cette religion jusqu'à ce qu'un homme se révolte et qu'une force issue de la croyance au Saint Esprit divin et de son propre dévouement, l'époussette et apprenne aux musulmans les principes rouillés de l'Islam et la façon par laquelle par une révolte virile et un jihad (combat saint) vaillant on peut libérer l'Islam des problèmes qui l'entourent.

En fail, comment, l'Imam Khoméyni gagna-t-il un tel prestige et devint un soleil que les vampires ne pouvaient regarder? Sinon les deux blocs et leurs alliés réactionnaires mercenaires n'auraient pas cherché autant à lutter contre ce personnage épique et sa doctrine libératrice au cours de sa vie fructueuse durant laquelle l'ombre de son gouvernement s'étendit comme Touba, arbre du paradis, sur l'univers, hostilité qui continue après son ascension divine.

pourquoi tant de gloire et de respect? En un mot, parce que l'Imam Khoméyni était fondu en Dieu et en l'Islam Comme le dit si bien, le martyr Ayatollah seyyed Mohammad Bagher sadr¹: "Fondez-vous en Imam Khoméyni comme celui-ci s'est fondu en l'Islam".

*"L'ivresse de l'amant épris
Est issue de ton calice
cette ivresse, de toute la vie
Est le seul gain malice.
Si tu es de Lui épris
Abandonne-toi
Car, il n'y a que toi
Entre Lui et toi."*

La conception qu'il avait de la vie et de l'existence étais ainsi, et la valeur et le prestige humain consistent, selon l'Imam, en ce que l'homme ne voit que Dieu; la générosité pour lui était telle que l'on soit attaché à Dieu et que l'on n'attache de l'importance qu'à l'essence divine.

*"Je n'existe pas, oui, car l'existence vient du néant
Je ne suis rien, donc, inutile de regarder dans le néant"*

Au cours de sa vie bénie, grâce à sa parole et à sa plume, l'Imam apporta intimement, à l'humanité, tout ce qu'il avait reçu de la source de grâce divine; il rédigea des livres, donna des discours, écrit des messages et avec son testament éternel, il mit un terme à sa vie toute faite de directives et guidance. Dans toutes ses œuvres, l'Imam essaya de parler au peuple avec le langage de celui-ci, car sa responsabilité de guide l'exigeait:

1- Seyyed Muhammad Bagher, savant et jurisconsulte combattant, naquit en 1350 de l'hégire lunaire dans une grande famille à Kazémeyn, une ville irakienne. Il étudia à l'école religieuse de Nedjef et à l'âge de 20 ans devint docteur en Islam. Il participa à la plupart des efforts islamiques et par une sentence célèbre, boycottta le parti baathiste irakien et désigna ses membres comme étant les ennemis acharnés de l'Islam. Par une autre sentence, il reconnut martyrs, les révolutionnaires iraniens qui moururent au cours de la Révolution islamique de l'Iran. Le régime baathiste d'Irak, après avoir emprisonné plusieurs mois en prison et torturé seyyed Muhammad Bagher et sa soeur, les assassina au mois de Djamel Avval, cinquième mois de l'an 1400 de l'hégire. Il faut citer parmi ses œuvres célèbres, les livres intitulés "Notre philosophie" et "Notre économie" qui sont les plus connus.

S'il lui avait parlé et dénoncé les secrets dans son langage à lui, personne n'aurait été en mesure de les saisir.

D'après l'Imam Djafar sâdigh¹, que le salut de Dieu soit sur lui, le Prophète, que Lui et sa famille soient bénis, au cours de sa vie bénie, ne parla jamais au peuple dans son langage à lui.

L'Imam Khoméyni aussi, au cours de sa vie gnostique et spirituelle, avait découvert des secrets que les autres ignorent, secrets dont certains furent dévoilés au cours de son gouvernement, et d'autres se trouvent dans ses poèmes chaotiques et pleins d'amour.

Les poèmes de l'Imam sont en fait les secrets cachés qui existent entre son Ami unique et lui; Ami dont sans l'amour l'Imam ne pouvait vivre; il ne voyait et ne connaissait personne en dehors de Lui et ne se soumettait qu'à Sa loi.

*"Comme le papillon je me brûlerai l'aile
Durant toute la vie; avivé et fidèle
Je resterai aussi devant Lui, prosterné
Face à son visage, si beau illuminé."*

Si l'Imam subit le reproche des ignorants, s'il but la coupe de poison et vendit son honneur², ce ne fut que pour l'Islam et "Allah", et s'il fit un jihad (combat saint) ce fut, aussi pour satisfaire son Ami, Dieu.

1- Djafar-Ibni Muhammad, que le salut de Dieu soit sur lui, surnommé "sâdigh", Sixième saint des chi'ites (83-118 de l'hégire). Plusieurs ulémas et narrateurs de hadiths chi'ites et sunnites jouirent de son professorat. selon les narrateurs de hadiths, le nombre de ses élèves s'élevait à 4000 personnes. La situation sociale et politique de son époque exigeait qu'il consacre le maximum d'efforts au développement des sciences proprement islamiques et à l'enseignement des fidèles. C'est pourquoi le nombre des hadiths cités de lui dans les recueils d'hadiths est élevé par rapport à ceux cités par les autres Imams saints (que le salut de Dieu soit sur eux).

2- Au cours d'un communiqué, à l'occasion du premier anniversaire du carnage à la Mecque (massacre des pèlerins iraniens) et de l'acceptation de la Résolution 598 du Conseil de Sécurité de l'ONU, l'Imam Khoméyni déclara le 29/04/1367 (hégire solaire): "l'acceptation de la Résolution 598 est pour moi plus mortelle que tout poison, mais je suis résigné à la volonté divine... C'est seulement dans l'espoir de gagner Sa grâce et Son contentement que j'ai renoncé à tout ce que j'avais dit: quant à mon honneur, si j'en avais un, c'est une affaire entre moi et Dieu."

Conformément à ce que dit "Ibn Abel-Hadid"¹ dans son poème Alavieh:

**"Nous outrepasserons l'honneur, pour l'amour,
Il vaut beaucoup mieux le déshonneur dans l'amour."**

On doit suivre le même exemple, lorsqu'il s'agit de satisfaire l'Ami le plus Haut; d'ailleurs, il y a un noble hadith qui dit: "le fidèle n'a pas à craindre le blâme des gens qui blâment.

Autrement dit, les poèmes de l'Imam représentent tous les aspects de son personnage. Car, l'âme agitée qu'il avait, s'est expérimentée dans tous les domaines; c'est pourquoi son personnage est un miroir qui la reflète. Par ailleurs, les poèmes de l'Imam sont les seuls moyens qui peuvent traduire les mystères inouïs dont il s'occupait. Et seule, la parole fut capable de transporter ce fardeau jusqu'à l'infini, car c'est une grâce divine, la parole: les moyens par lesquels s'effectue la communication entre Dieu et l'homme. La parole fut pour l'Imam Khoméyni, comme le puits sur la margelle duquel se penchait l'Imam Ali (l'emir des croyants), que le salut de Dieu soit sur lui, pour se lamenter et crier ses secrets cachés. ce fut ainsi que les poèmes de l'Imam se formèrent.

Les poèmes de l'Imam, compte tenu de son langage mystique et de son personnage gnostique qui était infini, comprennent un nombre illimité de sens, l'océan duquel, chacun peut bénéficier selon sa capacité.

Certes, l'ennemi partial et l'ignorant inculte, étant donné leur caractéristique et leur connaissance minime de l'ésotérisme et de la gnose, sont incapables de bien saisir le sens exotérique des poèmes de l'Imam, et les interprètent selon leur propre goût; ainsi l'amour et l'Ami revêtent pour eux un sens mondain.

Lorsqu'on voit que tous les prophètes divins furent générés par les sots et les ennemis rusés, ou bien tués et que le prophète Mohammad fut accusé d'être fou, sorcier et poète il n'est pas étonnant si les poèmes de l'Imam Khoméyni (A lui le salut) sont mal interprétés par les sots et les ennemis de l'Islam. En fait, il y a toujours peu de gens qui se connaissent.

1- Iz' zeddin Abdel-Hamid, connu sous le nom "Ibn-i Abel-Hadid", courtisan abbasside, était homme de lettres et historien (589-655 de l'hégire lunaire). Son livre le plus important s'intitule "Commentaire de Nah' djal-Balaghah" ensemble de discours, de lettres et de maximes de l'Imam Ali que le salut de Dieu soit sur lui.

Mais d'autre part, ceux qui ont goûté à la coupe d'amour et de Sophia, ceux qui sont à la recherche de la perfection et ceux qui connaissent les voiles et en traversent l'apparence, peuvent pénétrer la parole et saisir le sens de ces poèmes chaotiques; ils les trouvent pleins de ferveur et d'amour d'un serviteur de Dieu, prosterné devant Lui. Car, il ne cherche que Lui et cela est la prière des affranchis.

*"Je poserai le front sur l'empreinte, la trace,
De Ses pieds, Les baisant jusqu'à la mort, tenace,
Aviné jusqu'au seuil de la résurrection,
Par le vin de Sa cruche emplie d'animation."*

Du fait que la parole est la forme la plus puissante et la plus abstraite pour exprimer les concepts et les réalités, on considère la poésie comme l'art le plus abstrait, or, elle-même peut voiler la conception. Plus les concepts sont profonds, précis et compliqués, plus il y a de voiles; et au-delà des mots avec leurs sens apparents, il faut quelqu'un de bien expert pour passer d'un à l'autre pour atteindre le sens ésotérique des mots.

L'une des caractéristiques de la poésie gnostique du persan, vu ses concepts profonds issus de l'Islam, fait que le sens n'est pas forcément limité au niveau de l'apparence; en fait, la parole en est le symbole, et la vérité: son sens caché.

L'être humain conçoit bien mieux la réalité à travers les symboles.

Dieu aussi laisse voir le même style dans le saint Coran, là où il s'agit de familiariser l'intellect humain avec les vérités et les sens cachés; lorsqu'il est question de définir le paradis et l'Enfer, Il parle des objets familiers tels que palais, arbres, ruisseaux, épouses célestes, soie, miel, grenades, etc.... alors que l'Au-delà, contrairement au monde terrestre, n'est pas limité à la matière et c'est là que réside la différence entre les deux. comme ici-bas c'est un monde parfaitement symbolique par rapport à l'Au-delà les objets terrestres sont plutôt pour nous familiariser avec les vérités cachées.

Le centre et pivot de la gnose est l'"amour". Si l'on parle de l'amour il y a certes, amant et bien-aimé. Autrement dit, si l'on parle d'un amant et d'un bien-aimé, c'est qu'il y a amour. Le poète est obligé de recourir à la métaphore, à l'allégorie aux symboles et à ce genre de comparaisons pour définir l'amour réel dont le Bien-aimé est la vérité absolue, essence unique de Dieu, s'il veut nous donner une idée de l'amant épris et du Bien-aimé séduisant. En effet, le poète ne dispose que de ces éléments, et il est obligé de

recourir à des éléments extérieurs et réalistes pour définir et expliquer les hauts concepts ésotériques. Il établit ainsi une correspondance entre la matière et l'acception, l'extérieur et l'intérieur, le symbole et le réel.

Encore faut-il dire qu'il en est de même avec la création du monde, et l'homme suit le même processus dans sa marche évolutive vers le perfectionnement. C'est-à-dire que c'est une marche d'ici-bas vers l'au-delà, de la physique vers la métaphysique. S'il n'en était pas ainsi, la marche de l'homme, de l'univers, du progrès et du perfectionnement n'aurait aucun sens.

*"Je voudrais recevoir venant de mon amour
Une coupe de vin.... A qui dire en ce jour,
Mon secret et à qui confier cette peine,
Où la porter enfin; où me mène-t-elle?
J'ai perdu la vie sans revoir les beaux traits
De l'Ami... Papillon, je survole d'un trait
Le cierge qui brûle
A être brûlée, pétillant dans la vie seule."*

Qui donc est capable de saisir la profondeur de la parole? Il brûlait d'amour divin, grisé de la coupe que Dieu sert à Ses propres serviteurs au Paradis. Pour un tel homme, le monde d'ici-bas n'est qu'une toute petite prison, et il ne souhaite que la visite de son Ami supérieur.

La mesure de son attachement aux objets est l'amour d'"Allah". Tout ce qui symbolise Dieu, lui est cher. Et tout ce qui ne Le représente pas, lui est banal. Même mosquées écoles et livres, vides d'amour et de ferveur de Dieu n'ont aucun sens. Car selon cette logique qu'est celle de la véritable unicité, nul n'est réel sauf s'il est un moyen pour atteindre Dieu; il faut le saisir. "Sincère, oui, je tourne mon visage vers celui qui a créé les cieux et la terre; et je ne suis point de ceux qui donnent des Associés. "dit le Coran.¹

*"Ni école présente un livre d'Ami
Ni mosquée laisse entendre la voix d'Ami.
Dans le tas des livres, oui, nous ne lâmes rien,
Des pages devant nous nous n'eûmes aucun bien.
Au temple de l'idole, oui, en vain nous vécûmes.
Au milieu des rivaux ni drogue ni amertume."*

1- Verset 79 de la sourate "les Bestiaux" (Coran).

*Je rejoins les épris pour retrouver enfin
Au jardin de l'Aimé un souffle, un chemin."*

Celui qui, épris de son visage, fuit tout ce qui n'est pas Lui; nous et moi, les amis et les rivaux, le cercle des derviches, la mosquée et l'école, et il cherche un lieu loin de tous, qu'il soit seul avec lui, pour être ivre de Son amour, et, tels les gens ivres, inconscient de lui-même, inconscient de tout si ce n'est de Lui. Et c'est là qu'il crie:

*"Ouvre donc la taverne, allons-y nuit et jour;
Fi de la mosquée, du sermon, tour à tour"*

Et

*"O échanson, holà! remplis la coup, affronte;
Afin que mon âme rejette nom et honte.
Verse-moi de ce vin qui abolit l'esprit"*

Même la science et la gnose, pour lui qui ne voit et ne cherche que le réel abstrait, deviennent voile, qu'il voudrait franchir. Car, même la science et la gnose, ne méritent pas l'estime sauf si elles représentent le chemin qui aboutit à Lui.

*"Ni science, ni gnose, aucune d'elles
Ne nous mènent au néant, à l'Eternel
Car sont incapables les faux itinéraires
De nous mener auprès des épris sincères.
Quand je vins à l'amour de la gnose subtile
Je vis que le savoir, la science sont fuites."*

Là où tous sont d'avis que la gnose est le seul moyen pour l'atteindre, l'Imam est tellement panthéiste qu'il considère même la gnose comme un voile et par conséquent fausse. Il est en quête du réel abstrait, et comme celui-ci n'est rien d'autre que l'essence sainte de l'Ami, tout ce qui est vide de Lui est rejeté.

Les poèmes de l'Imam Khoméyni que le salut de Dieu soit sur Lui, correspondent bien à son personnage mouvementé et houleux; ils comportent à la fois des côtés lyriques et épiques; en tant qu'amant, à vrai dire, il est bien

fervent et courageux et ne craint pas les dangers. Il poursuit sa marche évolutive la corde au cou et comme "Mansour"¹, s'exclame "Je suis Dieu" même à la potence!

*"Je renoncerai au "moi" m'exclamant "je suis Dieu";
Comme à Mansour, la mort, la corde sont un voeu."*

Nous sommes pris par tout, tandis que l'Imam est atteint de la mouche de sa lèvre qui est le cœur de l'existence et de l'unicité. Nous sommes atteints par la convoitise, alors que lui par l'Oeil clairvoyant de Dieu qui constate les mystères et les clartés de l'Univers; et quelqu'un qui aperçoit la beauté et la grandeur de son œil, il devient amoureux de Lui. Nous sommes préoccupés par l'irréel, car nous ne distinguons pas le réel. Nous n'arrivons pas à apercevoir la beauté de l'Ami suprême, sinon, nous deviendrons ses amoureux.

Nous sommes atteints d'idole intérieure et de celles d'ici-bas qui sont nos propres œuvres; l'Imam est épris d'idole sans pareille. Nous sommes préoccupés de notre honneur, alors que lui, il est parfaitement affranchi des convoitises et de l'honneur. Nous nous limitons aux interprétations et aux commentaires des mots, tandis que lui est à la recherche de la visite de son Ami. Il s'est anéanti enfin devant Lui et L'a atteint. Et à présent, loin de l'Imam, nous sommes là et toujours en deuil. Nous sommes ici-bas et lui en l'au-delà: disproportion ennuyante. Car comme Ibni Abdel Hadid dit:

*"La patience n'est rien devant ta perte.
Nulle catastrophe que celle de ta mort certes."*

* * *

1- Il fait allusion à Hussein Ibni Mansour Halladj, gnoce célèbre. Il fut arrêté et emprisonné à cause de ses convictions: ensuite, conformément au verdict décrété par les jurisprudents de l'époque qui insistaient sur son exécution, il subit mille coups de fouet et fut mutilé des bras et des pieds et enfin brûlé; ses cendres furent également jetées dans le Tigre (rivière qui traverse Bagdad).

Il fut accusé d'avoir proclamé en état d'extase: "Je suis Dieu"; accusation qui levant tous les doutes réussit bien et dure encore. par négligence, il est plus souvent présenté sous le nom de son père "Mansour".

Dans l'intimité des épris

**Auprès des derviches nous n'eûmes nulle paix;
Ni au monastère Son appel, Son accès.**

**Nous ne lûmes nul livre au bon cours de l'intime;
Au foyer de l'ami je ne vis nulle estime.**

**Dans le tas des livres, oui, nous ne lûmes rien;
Des pages devant nous nous n'eûmes aucun bien.**

**Au temple de l'idole, oui, en vain nous vécûmes;
Au milieu des rivaux ni drogue ni amertume.**

**Je rejoins les épris pour retrouver enfin
Au jardin de l'aimé un souffle, un chemin.**

**Le "nous" le "moi" sont fruits de l'intelligence
Chez l'épris ont pris fin les "nous" et "moi" d'urgence.**

L'ivresse de l'epris

**Le coeur que ne trouble Ta face, ne l'est pas;
Celui qui n'est pas fou de Ta mouche, est bien bas.**

**L'ivresse de l'épris affolé vient sans doute
De Ton vin...Et la vie en est vaine, écoute!**

**L'amour de Ta face m'a mis en ce désert:
Que faire? Ce désert est sans bords, découvert.**

**Oublie-toi qui es l'amoureux, en débâcle;
Entre Lui et toi tu es le seul obstacle.**

**Si tu es amoureux, fi du froc, du tapis
De prière...L'amour t'aide seul au maquis.**

**Es-tu homme de coeur? Sois un pieux respectable,
Seule cette tribu accède au cénacle.**

Le cercle des fins buveurs

**Viendra-t-il le jour où je serai le sillage
De Son quartier sans souffle, épris de son visage?**

**Je prendrai de Sa main la coupe qui défait
Blasé des deux mondes m'attachant à Ses traits.**

**Je poserai le front sur l'empreinte, la trace,
De Ses pieds, les baisant, jusqu' à la mort, tenace,
Aviné jusque' au seuil de la Résurrection,
Par le vin de Sa cruche emplie d'animation.**

**Comme le papillon je me brûlerai l'aile
Durant toute la vie; aviné et fidèle
Je resterai aussi devant tui, prosterné
Face à Son visage si beau, illuminé.**

**Si mon Joseph ne vient me revoir plein d'ardeur
Tel Jacob j'attendrai de sentir son odeur.**

L'oeillade de l'Ami

**Je n'ai d'autre refuge, Ami, que Ta demeure;
J'aspire à la poudre de Ta porte, à cette heure.**

**Au seuil du cabaret, du temple des faux dieux,
De notre oratoire, du cénacle des pieux,**

**Je me prosternerai dans l'espoir que peut-être,
Tu daigneras jeter un regard sur mon être.**

**L'école, le sermon ne règlent l'embarras;
Une oeillade de Toi résoudra mon tracas.**

**Le soufi solitaire a parlé de "lui-même,"
Et de "nous"; Montre-toi, effaçant le "moi-même".**

**Le non-être n'est pas;l'être vient du néant;
Je ne suis rien, oui rien, :soutiens l'inexistant.**

**J'ai cherché ceux qui sont gais, aimables, en liesse;
Certes les bouts-en-trains manquent de gentillesse.**

**Je suis donc, nuit et jour, le portier du pieux fier,
Il fera d'un clin d'oeil d'une goutte, une mer.**

L'oeil malade

**La mouche de Ta lèvre, ami, m'est une chaîne
J'ai vu Ton oeil malade, il m'a fait de la peine.**

**Je renoncerai au "moi", m'exclamant "je suis Dieu!"
Comme à Mansour la mort, la corde sont un voeu.**

**Le chagrin de l'Aimé m'a brûlé toute l'âme,
J'en ai assez des maux et partout on me blâme.**

**Ouvre donc la taverne, allons-y nuit et jour
Fi de la mosquée, du sermon, tour à tour.**

**Je me suis dévêtu de cette vertu fausse
Du pharisaïsme or maintenant, j'endosse**

**Le pieux froc du grand guide de l'apaisant tripot
Redevenant ainsi conscient et dispos.**

**Ô prêcheur citadin ta prêche me tourmente
Le souffle du buveur aviné me sustente.**

**Laissez-moi rappeler le temple des païens;
La main de l'idole du tripot me soutient.**

La mer de l'anéantissement

**Plût au Ciel qu'un beau jour j'habite Ton secteur
Où la joie et la peine occupent tout mon coeur.**

**Plût à Dieu que ma main saisisse tes frisettes
Déliant le grand noeud des dures amulettes.**

**Hier soir mon coeur pour toi, bourrelé de passion
Te rappela flambeau de la réunion.**

**Les amis avinés sont tous en défaillance,
Tous ceux qui comme moi ont de l'intelligence.**

**Qui secoue la règle est cruel, ignorant,
Renonçant à soi-même, au monde du néant.**

**La science est une voile aux épris en extase.
Et qui sort de ce voile, est inculte et s'envase.**

**Oui, l'épris se débat dans le néant sans port
Ignorant que la nuit de l'ascèse est un bord.**

**Quand je vins à l'amour de la gnose subtile
Je vis que le savoir, la science sont fuites.**

Les éplorés

Je voudrais recevoir, venant de mon amour,
Une coupe de vin...A qui dire en ce jour,
Mon secret et à qui confier cette peine,
Où la porter enfin or, où elle me mène?

J'ai perdu la vie sans revoir les beaux traits
De l'Ami...Papillon, je survole d'un trait
Le cierge qui brûle...Serais-je donc la rue
Du mois brûlant d'Azar. pétillant qui difue?

Ce froc contaminé et ce tapis, faux-jour,
Fait pour la prière, pourrais-je un beau jour,
Les laisser choir entiers, les mettre enfin en pièce,
Au seuil de la taverne, intacts, tout d'une pièce?

Si de la coupe-amour l'idole que voici
M'accorde bien à boire une gorgée, ainsi,
Justement exalté je brûle mon froc qu'on blâme,
D'un coup, affranchissant mon esprit et mon âme.

Je suis vieux cependant un clin d'oeil me rendra
Tout jeune... Une faveur, et m'envole au-delà.

Bonne fin

Ô échanson, holà !, remplis la coupe, affronte,
Afin que non âme rejette non et honte.

Verse-moi de ce vin qui abolit l'esprit,
Qui égare l'être du piège, l'interdit.

Donne-moi de ce vin enlevant à moi-même,
Dominant mon être, faisant fi de l'emblème.

Donne-moi de ce vin qui pour le fin buveur,
Ruine la prière, gâte le jour sauveur.

Je rejoins les pieux fiers, exaltés et sereins;
Pout-être pourraient-ils me sauver par le vin.

Toi, ô bon messager de la mer de non être,
Donne au chef de ce val mon salut, le bien être.

Je clos par la coupe ce versant du déclin.
Dis au vieux du couvent: "Vois donc la bonne fin!".

THE MAIN TEXT IN PERSIAN

خرختام

الایا ایش اساقی زمی پرساز جامن را
که از جانم فرود ریزد هوا نگفت فرامنم را
از آن می ریزد راجنم که جانم را فاسازد
بزون سازند هستی هسته نیرگشت دامن
از آن می ده که جانم را ز قید خود را فاسازد
بجود کیرد زمامن را فرود ریزد معتمد
از آن می ده که در خلوکت رمان بی محبت
بهم کوبد بجودم را بجسم ریزد قیامن را
نبوی در حسیم قدس گلرویان نینجا
که از هر روزنی آیم کلی کیرد بحب مام
روم در گره که پسیدان از خود بی خبر شاید
بزون سازند از جانم بی اخخار خانم را
توای پیکت بگشت با ران بیای عدم آن
بدرایاد آن وادی رسان مج دسلام را

بساغر خشم کرد م این عدم اند عدم نه
به پیر صومعه برگو بهین خرختام را

من خواستار جام می ازدست دهم

این راز باگه کویم و این عنسم کنجایم

جان با ختم بحیرت فیار روی دست
پرداز دور شمعم و اسپند آدم

ایشود که بر در سخا نه بر درم
این حسنه ته ملوث و سجاده ریا

ستانه جان ز خرقه می هستی در آدم
کراز سبی عشق دهدیار جر عادی

پیرم ولی گبوشه چشمی جوان شوم

لطفی کراز سر اچه آفاق گذرم

در بای فن

کاش روزی ببر کوی تو ام نزل بود
که در آن شادی و اندوه مراد دل بود

کاش از حلقه زلفت گردی در گفت بود
که کرده باز کن غفت ده هر شکل بود

یاد تو شمع فرو زنده آن محسن بود
دوش کر زهر تو دل خالت خلکنده دست

بی نصیب آنکه داین جمیع چون عامل بود
دوستان می زده و سرت فربوش افاؤ

آنکه از خویش و بهمه کون و مکان نماند بود
آنکه بشکست به قید طلوم است و جمل

از حجاب آنکه بر دون رفت بحق چشم بود
در بر دل شدگان علم حجاب است جما

بی حسنه آنکه بخلکنده ناحسل بود
حاشق از شوق بدیرایی فاغوط درست

چون بیشتر آدم از خوزه سرفان یم
آنچه خاندیم و شنیدیم بهمه طبل بود

چشم بهیار

من بحال بست امی دوست گرفتار شدم

چشم بهیار تو را دیدم و بیمار شدم

فارغ از خود شدم و کوس نباخی بزدم همچو منصور حسن بیدار سردار شدم

غم دلدار گفکنیده است بیجانم شری که بجان آدم شهزاده باز از شدم

در میخانه گشائی دیدم شب روز که من از مسجد و از مرد بیزار شدم

جامه زحمه دو ریاکند و بر تن کرد خرق پسر خراباتی و بیمار شدم

و اعط شر که از پسند خود آرامد از دم ریند می آکوده مدد کار شدم

مگذارید که از بست کده یاد بگذشم

من که بادست بست بیکده بیدار شدم

غمزه دوست

جز سرگوی تو امی دوست نه ارم جانی

در سرم نیست بخراک درت ندانی

بر در میکده دنست کده و سجده دی
سجده آرم که تو شاید نظره دی بهانی

مکلی حلن ش از مرد ره و صحبت شخ
عنزه امی تاگره از مشکل باکشانی

این همسه ما و منی صوفی در دویش نمود
حبلده امی تامن ما راز دلم بر زانی

نیم نیست که هستی بهه دنیتی است
بیچم دی پسح که دیر پسح نظره مانی

پی هرس شدم از هزل دل و حال و طرب
نشنیدم طرب از شاهد بزم آرمانی

عافف در گر که آن پرده شیم شد و روز

ما بکیت غمزه او قطمه شود در بیانی

محلِ زمان

آید آن روز که خاک سر کویش باشم
 ترک جان کرده و آشنه رویش باشم

غافل از هر دو جان بسته می شیم	ساغر روح فراز کف لطفش کیرم
مت همچبح قیامت زیبیش باشم	سر نهم برق مدش بود زنان بادم مرک
همچو پروانه بوزم شمعش تمه عمر	همچو چون می زده در روی گلویش باشم
رند آن روز که در محلِ زمان مررت	راز دار هسته آسرار گلویش باشم
یعنیم که نزد بر سه بالین سه	
همچو یعقوب دل آشنه بویش باشم	

ستی عاشق

دل که آشقت روی تو بآشد دل نیت

آنکه دیوانه خال تو شد هایزیت

ستی عاشق دل بخت از باده تو است
بجز این سیم از غم رمک حاصل نیت

عشق روی تو در این بادیه آفتد مرا
چه تو ان کرد که این بادیه را حاصل نیت

بگذر از خویش اکر عاشق دل باخته ایی
که میان تو و او جری توکی حاصل نیت

رد رو عشقی اگر حسنه ده سعاده نیکن
که بجهه عشق تو را تبره داین نیت

اگر از حسل دل صوفی فرازه بگذار
که جز این طایفه را راه داین حاصل نیت

برخم طنه ها او چنان زنم چنان زنان
که حب این حاصل دیوانه لاعیت نیت

دست من گیر و این خرقه سالوس ران
که در این حسنه ده بجز ایکه حاصل نیت

علم دعیه فان بجز ایات مدار دایی

که بمن نگه عشاق راه بهیز نیت

خلوت سان

در حلمت درویش نمیدیم صنانی

در صومع از او نشنیدیم ندانی

در مرسته آزاد دست نخواندیم کتابانی

در درس صفت اهبردیم جبانی

در هشتکده غمری بطالست کذرا نمیم

از کلشن دلدار نیسی ره پانی

این ما و منی چله ر عقل است عحال است

در خلوت سان نه منی هست فرامانی

حقیقت عربان جز ذات مقدس دوست نیست، دیگر همه چیز، جز او باطل است.
اشعار امام خمینی(س) چون شخصیت آن بزرگوار مواجه و پرتلاطم است؛ در عین حال که
عاشقانه است، روح شجاعت و حماسه و شهامت در آن موج می‌زند. در عشق ورزی به حق،
مجاهد است و شجاع و از خطرات راه نمی‌هراسد. دار بر دوش طی طریق می‌کند و چون
”منصور“^۱ بانگ اناالحق می‌زند حتی اگر بر صلیبیش کشند!

”فارغ از خود شدم و کوس اناالحق بزدم
همچو منصور خریدار سر دار شدم“

ما گرفتار کثتیم و او گرفتار خال لب دوست که نقطه پرگار وجود است و مرکز توحید.
ما بیمار شهوتیم و او بیمار چشم بصیر دوست که ناظر بر سر و علن عالم است و هر که را
جمال و جلال آن چشم دریابد، مبتلا می‌سازد. ما مبتلای غیر حقیقتیم، که ما حقیقت را
نمی‌بینیم. ما جمال دوست را نمی‌بینیم و به راستی آنکه جمال دوست را دریابد مبتلای او گردد.
ما مبتلای بت نفسیم و بت‌های دنیوی که خود تراشیده‌ایم. او مبتلای آن بت یکتاست. ما در
اندیشه ننگ و عار خویشیم و او از هر چه هوی و عار رهیده است. ما گرفتار تعبیر و تفسیر
کلماتیم و او به عشق رؤیت جمال دوست، خرقه وجود دریده و به وصال دوست رسیده است و
ما را از فراغ خویش به غم نشانده. ما عالم ملک را دیده و او نظاره‌گر ملکوت است. و به قول ابن
ابی الحدید:

الصبر الا فی فراقك یجمل (صبر زیباست مگر در فراق تو)
والصعب الا عن ملاک یسهـل (دشواری آسان می‌شود مگر در غم تو)

* * *

۱- اشاره به حسین بن منصور حاج، عارف مشهور می‌باشد. او را به علت اعتقاداتی که داشت دستگیر و سالها زندانی کردند و سرانجام بر اساس حکمی که علمای وقت مبنی بر واجب القتل بودن وی صادر کردند، او را هزار تازیانه زده و دست و پایش را بریدند، سپس جسد او را سوزانده و خاکستریش را در روودخانه دجله (در شهر بغداد) ریختند. اتهامی که براو وارد ساختند و بیشتر در اذهان مانده این است که در حال جذبه، فریاد ”اناالحق“ بر می‌آورد. به علت مسامحه اغلب نام پدر حسین یعنی منصور به جای او استفاده می‌شود.

رفیقان، از حلقه درویش، از مسجد از مدرسه و به دنبال پناهی و جایی می‌گردد که فارغ از همه اینها، تنها او باشد و او گرفتار مستی عشق او باشد و چنان مستان از خویش بی‌خبر، از غیر او بی‌خبر، اینجاست که فریاد برمی‌آورد:

”در میخانه گشائید برویم شب و روز
که من از مسجد و از مدرسه بیزار شدم“

و:

”الا یا ایها الساقی ز می پرساز جامم را
که از جانم فرو ریزد هوای ننگ و نامم را
از آن می‌ریز در جامم که جانم را فنا سازد
برون سازد ز هستی هسته نیرنگ و دامم را“

حتی علم و عرفان نیز برای او که جز حق را نمی‌بیند و نمی‌طلبید، حجاب می‌شود و می‌خواهد این حجاب را بدرد. چراکه علم و عرفان نیز اگر راهی به سوی او باشد مقدس است و فی نفسه ارج و ارزشی ندارد.

”علم و عرفان به خرابات ندارد راهی
که به منزلگه عشاق ره باطل نیست“

و:

”چون به عشق آمدم از حوزه عرفان دیدم
آنچه خواندیم و شنیدیم همه باطل بود“

آنجاکه همه می‌پندارند عرفان تنها راه وصول به اوست، او آنقدر وحدت بین است که حتی عرفان را حجاب و لذا باطل می‌داند. او حقیقت عربیان را می‌خواهد و بدنبال آن است و چون

ـ من خواستار جام می از دست دلبرم
این راز با که گویم و این غم کجا برم
جان باختم به حسرت دیدار روی دوست
پروانه دور شممعم و اسپند آذرم

چه کسی ژرفای این کلام را در می یابد؟ او در آتش عشق الهی می سوخت و سرمست از جام آن شرابی بود که خداوند به بندگان راستینش در بهشت وعده فرموده است. برای چنین انسانی دنیا جز قفس تنگی نیست و آرزویی جز وصال حبیب در سر نیست.

معیار تعلق او به اشیاء، عشق به "الله" است. هر آنچه رنگ و بویی از دوست دارد، نزد او زیباست و هر آنچه یادآور دوست نباشد، نزد او چیزی گزارف بیش نیست. حتی مسجد و ماذنه و مدرسه و کتاب نیز آنگاه که خالی از شور و عشق او باشد بی معناست، چراکه در چنین منطقی که منطق توحید واقعی است، هیچ چیزی حقیقت ندارد مگر او و هر آنچه که پلی باشد برای رسیدن به دوست، باید بدان تمسک جست و هر چه چنین نیست، باطل است و باید رهایش کرد.
وجهت وجهی للذی فطر السموات والارض^۱ ...

ـ در مدرسه از دوست نخواندیم کتابی
در ماذنه از یار ندیدیم صدایی
در جمیع کتب هیچ حجابی ندیدیم
در درس صحف راه نبردیم بجایی
در بتکده عمری به بطالت گذراندیم
در جمیع حریفان نه دوائی و نه دائی
در جرگه عشاق روم بلکه بیابم
از گلشن دلدار نسبیم، ردپائی

آنکه شیفته و واله روی اوست، از هرچه غیر اوست می گریزد. از ما و من، از جمیع دوستان و

”سر نهم بر قدمش بوسه زنان تا دم مرگ
مست تا صبح قیامت ز سبویش باشم“

کلام که قوی‌ترین و مجردترین شکل تحقق معانی و بیان حقایق است - و از این‌رو شعر را مجردترین هنر می‌دانند - خود می‌تواند حجاب باشد برای درک معانی.
هرچه معانی عمیق‌تر و دقیق‌تر شود و هرچه بار معنوی گویندهٔ کلام سنگین‌تر باشد، حجابها بیشتر است. کلمات گذشته از معانی ظاهری خود، بطن‌ها دارند و غواص‌ماهرباید که این حجابها بدرد و از بطنی به بطن دیگر رود.

از خصوصیات شعر عرفانی فارسی، به جهت عمق معانی‌ای که از اسلام سرچشمه می‌گیرد، این است که معنا تنها در ظاهر کلام تجلی نمی‌کند. در واقع، کلام اینجا همه مجاز و حقیقت همانا معنای نهان آن است. انسان از طریق مجاز حقیقت را بهتر درک می‌کند.

خداوند نیز در قرآن کریم برای تقریب ذهن انسان به حقایق و معانی عمیق، آنجا که بهشت و جهنم را توصیف می‌کند، از اشیایی سخن می‌گوید که انسان آنها را می‌شناسد؛ مثل قصور، اشجار، انهار، حور عین، اساور، استبرق، عسل، رمان، نار و ... و حال آنکه عالم اخیر چون دنیا مقید به ماده نیست و آنچه در آن عالم است، با آنچه در اینجاست متفاوت است و از آنجا که دنیا نسبت به عقبی مجاز است، از این اشیاء همه مجازاً برای تقریب ذهن انسان استفاده شده است.
محور و مرکز عرفان، ”عشق“ است و چون پای عشق به میان آمد، عاشق و معشوق در کار است و یا به عبارتی بهتر، چون پای عاشق و معشوق به میان آمد، عشقی در کار است؛ و شاعر چون بخواهد از عاشق دلسوزخته و معشوق فتانه تصویری بسازد، ناگزیر است آن چنانکه مقتضای زیان شعر است، استعاره و تشبيه و کنایه و اینگونه مجازات به کار گیرد و عشق حقیقی را که معشوق آن، حقیقت لایتناهی و آن ذات بی‌همتا و یگانه است، اینگونه تعبیر کند که شاعر در واقع عناصری جز اینها در اختیار ندارد و ناچار است برای بیان و تفهیم معانی رفیع و درونی، از عناصر خارجی و واقعی بهره گیرد و بدین ترتیب پلی میان ماده و معنا و بیرون و درون و مجاز و حقیقت بزند.

باید گفت که کار آفرینش جهان نیز چنین است و سیر انسان به سوی تکامل از عالم ملک به ملکوت و از ماده به ماورای ماده است و اگر اینگونه نبود، حرکت انسان و جهان و رشد و تکامل معنایی نداشت.

در مقام کسب رضای دوست باید نیز چنین بود و چنانچه مضمون حدیث شریف است، مؤمن از سرزنش‌کننده نمی‌هراشد.

اشعار امام در یک نظر جمع همه اوصاف و ابعاد شخصیت اوست. زیرا روح پرآشوب او به هر کرانه گریزی زده است و از هر کرانه شخصیت او نوری در آن درخشنان است و از سوی دیگر اشعار امام تنها بیان اسرار ناگفته اوست که در این عالم گوشی برای شنیدن آن نبود و تنها کلام بود که می‌توانست بار سنگین این رازهای بیکران را تحمل کند؛ که کلام موهبت خداست به انسان و خداوند نیز با انسان به وسیله کلام ارتباط دارد. کلام چاه او بوده که سر در آن می‌کرد چنانکه امیر المؤمنین سر در چاه می‌کرد - و اسرار نهان خود را با او می‌گفت - و این اشعار امام شکل گرفت و چنین بود که امام گاه شعری می‌سرود.

اشعار امام به جهت آنکه دارای زبان عرفانی است و از آن روی که شخصیت عرفانی امام بیکرانه بود، بطن‌ها دارد و هر کس به فراخور ظرفیت خویش از این اقیانوس بهره می‌برد. دشمن مغرض و جاہل بی فرهنگ همانطوری که مقتضای ظرف وجودی اوست و مایه اندک و نصیب قلیلی که از معنویت و عرفان و فهم این مضامین دارد. حتی ظاهر آن را نیز به درستی درک نمی‌کند و آن چنانکه خود می‌اندیشد، آن را تعبیر می‌کند. عشق را در این اشعار چنان می‌فهمد که افکار بی‌مایه خویش در دنیا رذل بدان معتقد است، و دوست را چنان می‌شناسد که خود دریافته است.

وقتی که همه انبیاء الهی از دست مردمان جاہل و دشمنان مکار در آزار بودند و یا به قتل رسیدند و به خاتم پیامبران الهی اتهاماتی چون مجnon، ساحر و شاعر می‌زدند، جای هیچ شگفتی نیست که کلام مقدس امام خمینی را نیز جهال و مغرضین آن چنانکه خود می‌خواهند تعبیر می‌کنند.

و براستی همیشه آنان که خود را در می‌یابند، اندکند.

از سویی، بهره‌مندان از جام عشق و معرفت و جویندگان کمال و آنان که حجاب را می‌شناسند و می‌درند، از حجاب ظاهر کلام فراتر رفته، در عمق پر تلاطم این اشعار غوص کرده، آن را مالامال از شور و عشق بنده‌ای می‌یابند که سر بر پای معبد نهاده و جز او نیازی ندارد؛ که عبادت احرار چنین است.

جعفر صادق علیه السلام^۱ می فرماید که رسول اکرم (ص) در طول حیات مبارک خود حتی یکبار با زیان خویش با مردم سخن نگفت.

امام نیز در سیر و سلوک عرفانی و الهی خویش به اسراری دست یافته بود که بر دیگران پوشیده است و گوشه هایی از آن در ولایت شکوهمند آن بزرگوار تجلی کرد و پاره ای از آن را در اشعار پر آشوب و سراسر عشق و شور آن حضرت می یابیم.

اشعار امام در حقیقت اسرار نهانی است که میان او و آن دوست یگانه است. آن دوست که امام جز به محبت او نمی زیست، جز او را نمی دید و نمی شناخت و جز به حکم او سر نمی نهاد.

”همچو پروانه بسوزم بر شمشعش همه عمر
محو چون می زده در روی نکویش باشم.“

اگر بر طعن جاهلان صبوری می کرد و اگر جام زهر می نوشید و آبروی خود را معامله می کرد^۲ برای اسلام و ”الله“ بود و اگر جهاد می کرد باز هم برای رضای دوست بود. به قول ”ابن ابی الحدید“^۳ در قصیده علویه خود:

ولامتن على الهوى ستر الحبا (برای خاطر عشق پرده حبا را خواهم درید)
ان الفضيحة في المحبة اجمل (رسوایی در راه دوست داشتن زیباتر است)

۱- جعفر بن محمد^(۴) ملقب به ”صادق“ امام ششم شیعیان (۸۳-۱۴۸ هـ ق) بسیاری از علماء و محدثین شیعه و سنتی در نزد ایشان تلمذ کرده‌اند. راویان حدیث ، تعداد شاگردانی را که در محضر آن بزرگوار به کسب علم مشغول بوده‌اند چهارهزار نفر نقل کرده‌اند. اوضاع اجتماعی و سیاسی زمان آن حضرت ایجاب می کرد که ایشان بیشترین تلاش خود را در زمینه گسترش معارف اصیل اسلامی و تعلیم و تربیت نیروهای مؤمن مبذول دارند. به همین سبب تعداد احادیثی که در کتب حدیث و دیگر کتب از حضرت امام صادق^(۴) نقل شده است، نسبت به احادیث نقل شده از سایر معمصومین علیهم السلام، در بالاترین رقم قرار دارد.

۲- امام خمینی^(۵) در پیامی به مناسبت سالگرد کشتار خونین مکه و قبول قطعنامه ۵۹۸ شورای امنیت سازمان ملل، در تاریخ ۲۹/۴/۶۷ هـ ش فرمودند: ”قبول این مستله (قطعنامه) برای من از زهر کشته‌تر است ولی راضی به رضای خدایم ... تنها به امید رحمت و رضای او از هر آنچه گفتم گذشتم و اگر آبرویی داشتم با خدا معامله کرده‌ام.“

۳- عزالدین عبد‌الحميد مشهور به ”ابن ابی الحدید“ از رجال دولت بنی عباس و شخصیتی ادب و مورخ بود (۵۸۶-۶۵۵ هـ ق) مهمترین کتاب او شرح نهج البلاغه (مجموعه خطبه‌ها، نامه‌ها و کلمات قصار حضرت علی علیه السلام) است.

الهی اسلام ذوب بود. شهید آیت‌الله سید محمد باقر صدر^۱ چه زیبا گفت: "ذوبوا فی‌الامام‌الخمینی کما هو ذاب فی‌الاسلام." (در امام خمینی ذوب شوید همان طوری که او در اسلام ذوب شده است).

"مستی عاشق دلباخته از باده توست
بجز این مستیم از عمر دگر حاصل نیست
گذر از خویش اگر عاشق دلباخته‌ای
که میان تو و او جز توکسی حایل نیست"

او هستی و وجود را چنین می‌شناخت و اعتبار و ارزش انسان را در این می‌دانست که جز خدا را نبیند، و آزادگی را چنین معنا می‌کرد که بسته طرہ دوست باشی و جز به ذات احادیث ننگری و اعتنا نکنی.

"نیستم نیست که هستی همه در نیستی است
هیچم و هیچ که در هیچ نظر فرمایی"

امام خمینی (س) در طول حیات مبارک خود با کلام و قلم خویش، آنچه را که از سرچشمه فیض الهی دریافته بود مخلصانه به انسانیت عرضه کرد. کتابها نگاشت، خطابه‌ها ایراد کرد، پیامها نوشت و با وصیت‌نامه جاویدان خود، فصل آخر حیات هدایتگر خود را رقم زد. در تمام اینها امام تلاش کرد که با زبان مردم سخن گوید مقام ولایت و رهبری او چنین اقتضا می‌کرد؛ و اگر با زبان خود سخن می‌گفت و اسرار نهان را افشا می‌کرد، کسی را توان درک آن تبود. امام

۱- عالم و فقیه مبارز، سید محمد باقر، در سال ۱۳۵۰ هجری قمری در خاندانی بزرگ در کاظمین یکی از شهرهای کشور عراق متولد گشت. وی در حوزه علمیه نجف به تحصیل پرداخت و در سن ۲۰ سالگی به مقام اجتهد رسید. ایشان در بیشتر مجاهدات اسلامی شرکت داشت و طی فتوایی مشهور، عضویت در حزب بعث عراق راتحریم کرد و اعضای این حزب را دشمنان آشکار اسلام و مسلمین شمرد. در فتوایی دیگر اعلام کرد که مجاهدانی که در انقلاب اسلامی ایران بر ضد حکومت شاه نبرد کردند و کشته شدند مقام شهادت یافته‌اند. حکومت بعث عراق در جمادی الاول ۱۴۰۰ هجری قمری، او و خواهرش را پس از ماهها زندان و شکنجه به قتل رساند. از آثار مشهور ایشان می‌توان کتاب "فلسفه ما" و کتاب "اقتصاد ما" را نام برد.

مقدمه:

امام خمینی (س) شخصیتی است که با حضور مبارک خود در جهان ظلم و تزویر امروز، آهنگ بیداری سر داد و با کلام الهی خود که بوی نسیم توحید ناب از آن استشمام می‌شد، به گمشدگان، راه نجات را نشان داد و از جام عشقی که خود از آن سیراب بود، به تشنگان عشق و حقیقت جرعه‌ها نوشاند.

قرن‌ها سپری شد و زمین خفته به انتظار نشست تا مادر روزگار مردی چون او زاد که راهبر راه حقیقت و نمایانگر طریق عشق و شریعت باشد؛ و سال‌های طولانی، اسلام در زیر حجابها زیست و غبار تزویر جباران و حکام جور و دشمنان سعادت و رستگاری بشری چهره زیبای آن را پوشاندند؛ تا مردی قیام کرد و با قدرتی که از ایمان به ذات مقدس الهی و اخلاص وی سرچشم می‌گرفت، غبارها را زدود و به مسلمین آموخت که زنگارهای چهره اسلام چیستند و چگونه می‌توان با قیام مردانه و جهاد شجاعانه اسلام را از آفت‌هایی که آن را احاطه کرده‌اند، رهاند؟

راستی، چرا امام خمینی به چنین منزلتی دست یافت و خورشیدی گشت که خفاشان را تاب دیدن او نبود؟ قطعاً اگر چنین نبود، جهان شرق و غرب و حکومتهای مرتّجع و دست پروردۀ شرق و غرب، در طول حیات مبارک آن حضرت که سایهٔ ولایتش چون طوبی بر جهان گستردۀ بود و نیز پس از عروج الهی آن بزرگوار، تا این حد در صدد مبارزه با این شخصیت حماسی و راه نجات بخش او برنمی‌آمدند.

علت این همه عزت و جلال، همه در یک کلام است و آن اینکه امام خمینی در "الله" و دین

فهرست مطالب

- ۱- مقدمه
- ۲- خلوت مستان
- ۳- مستی عاشق
- ۴- محفل رندان
- ۵- غمزة دوست
- ۶- چشم بیمار
- ۷- دریای فنا
- ۸- جامه دران
- ۹- حسن ختم

* سبوی عشق

* هشت غزل از سروده‌های حضرت امام خمینی (س)

* ناشر: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س) امور بین‌الملل

* چاپ اول: پائیز ۱۳۷۳ ه. ش/ ۱۴۱۵ ه. ق/ ۱۹۹۴ م

* آدرس: تهران - خیابان شهید باهنر - خیابان یاسر - پلاک ۳

تلفن: ۰۲۸۳۱۳۸ - ۰۲۸۷۷۷۷۴

فاکس: ۰۲۸۷۷۷۷۳

تلکس: ۰۲۲۹۳۵

سبوی عشق

(هشت غزل از سروده‌های حضرت امام خمینی (س))

رهبر کبیر انقلاب اسلامی و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران

مؤسسه تنظیم و نشر آثار حضرت امام خمینی (س)

امور بین‌الملل

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

THE MAIN TEXT IN PERSIAN